

Cancerformer

Många som får en cancertumör i tunntarmen blir av med den, eller kan få behandling som gör att det går att leva ett bra liv trots sjukdomen. Tunntarmscancer är ovanligt. De flesta som får sjukdomen är omkring 60 år.

Det finns olika typer av cancertumörer som kan uppstå i tunntarmen.

De två vanligaste typerna kallas NET och adenocarcinom. NET är vanligast. Det är en förkortning för neuroendokrin tumör. NET är samma sak som carcinoider men det ordet brukar man inte använda längre.

NET bildar hormoner. Det kan bildas NET i hela mag-tarmkanalen eller i lungorna, men det är vanligast i tunntarmen.

Adenocarcinom är cancer som kan uppstå i körtlar. Körtlar är organ som tillverkar sekret, till exempel spottkörtlar.

I tunntarmen finns körtelceller som tillverkar sekret som framför allt behövs för matsmältningen.

En NET går att bli av med om den upptäcks tidigt. Annars finns behandling som kan göra att det går att leva ungefär som vanligt i många år.

Adenocarcinom i tunntarmen går att bli av med om cancertumören upptäcks tidigt. Annars kan det gå att få behandling som gör att sjukdomen utvecklas långsammare.

Tunntarmscancer kan ge olika symtom. Du kan ha ett eller flera av dem.

Här är symtom som du kan ha vid NET:

- Så kallad flush innebär att du plötsligt blir väldigt varm och får fläckar på huden. Fläckarna är röda om du har ljusare hud, och kan vara mörka om du har mörkare hud. Du kan samtidigt få magknip, diarré eller tarmvred. Du kan få flush om du äter starkt kryddad mat, dricker alkohol eller stressar.
- Du kan få astmaliknande besvär, till exempel att det piper när du andas, eller att det är svårt att andas.

Symtom som du kan ha oavsett om du har NET eller adenocarcinom:

- flera tillfällen med förstoppning eller diarréer
- blod i bajset

plötsligt ont i magen som går över men kommer tillbaka.

Symtomen behöver inte betyda att du har cancer. De kan också bero på någon annan sjukdom.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> om du har symtom som du tror kan bero på tunntarmscancer. Många mottagningar kan du kontakta genom att <u>logga in</u>.

Ring telefonnummer 1177 om du behöver <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Kontakta genast en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om du får mycket ont i magen. Om det är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Genom Min vårdplan har du möjlighet att vara delaktig i din vård. Du får svar på frågor som är viktiga för dig om din utredning, behandling, uppföljning eller <u>rehabilitering</u>.

Du utreds enligt ett standardiserat vårdförlopp om läkaren har starka skäl att tro att du har tunntarmscancer.

<u>Standardiserade vårdförlopp</u> är ett sätt att organisera utredningen så att det går så snabbt som möjligt att bli undersökt och få svar på de undersökningar som behövs.

Läkaren gör en utredning för att ta reda på om du har tunntarmscancer. Då kan du behöva undersökas på olika vis. Du behöver undersökas mer om du har tunntarmscancer. Det är för att du ska kunna få den behandling som passar bäst.

Du får lämna blodprov och urinprov. Proverna kan visa om hormonerna i kroppen avviker på något sätt.

En eller flera undersökningar behövs för att se om det finns någon tumör och om den har spridit sig. Läkaren kan vilja göra en <u>ultraljudsundersökning</u>, <u>datortomografi</u>, <u>undersökning med magnetkamera</u>, eller en <u>PET-undersökning</u>.

Ibland behöver tunntarmen röntgas. Då får du kontrastmedel. Före tunntarmsröntgen behöver du fasta. Du behöver också ta laxermedel för att det inte ska vara något bajs i tarmen. Du kan lämna sjukhuset när undersökningen är klar.

En del behöver bli undersökta med så kallad skintigrafi. Då får du en spruta i blodet med ett radioaktivt läkemedel. Sedan undersöks du med en så kallad gammakamera. Om du har cancer, kan läkaren se var cancertumören finns.

Ibland behövs ett vävnadsprov från tumören för att ta reda på om det är cancer. Läkaren tar provet med en nål, och använder <u>ultraljud</u> eller <u>datortomografi</u> för att styra nålen rätt.

Det kan kännas obehagligt men brukar inte göra så ont. Oftast får manlokalbedövning.

Provtagningen tar ungefär en minut och hela undersökningen tar sammanlagt fem till tio minuter.

Vävnadsprov kallas också biopsi.

När du lämnar prov i vården sparas en del prov i en biobank. Prover sparas för att din vård ska bli så bra och säker som

möjligt. Läs om prov i vården som sparas.

Det är vanligt att bli opererad. Du kan också behöva behandling med läkemedel.

Innan du opereras blir du <u>sövd</u>. Du opereras genom ett snitt i magen.

Kirurgen tar bort så mycket som möjligt av cancertumören. Den kan tas bort helt om den växer på ett avgränsat ställe. Då behövs ingen mer behandling.

Om du har adenocarcinom kan du behöva<u>behandling med cytostatika</u> efter operationen för att minska risken för återfall. Återfall betyder att sjukdomen kommer tillbaka. Cytostatika är samma sak som cellgifter.

En del behöver också få strålbehandling.

Förutom att bli opererad kan du behöva behandling med så kallade antihormonella läkemedel. Det är läkemedel som kan motverka diarréer, hudutslag, flush och andra symtom som beror på att cancern tillverkar mycket hormoner.

De flesta får behandlingen som en spruta en gång i månaden.

Det är vanligt att behöva stanna på sjukhuset från några dagar till en vecka efter operationen. Det beror på hur du mår och hur snabbt magen kommer igång igen. Såret har läkt efter ungefär en månad.

Du som ska opereras behöver<u>undvika att röka och dricka alkohol en tid före och efter operationen</u> Det är för att minska risken för komplikationer, och för att du ska återhämta dig fortare.

Undvik att röka och att dricka alkohol även om du ska få annan behandling. Då hjälper du immunförsvaret att klara av behandlingen, och levern kan lättare bryta ner läkemedlen.

Du orkar med behandlingen bättre om du får i dig den näring du behöver. Det finns olika råd och tips som kan hjälpa om du tycker det är svårt med maten. Läs mer om att <u>äta för att må bra</u> och <u>mat vid cancer</u>.

Rådgör med läkaren om du tar kosttillskott och ska få behandling med läkemedel.

Du kan känna dig mindre trött och må bättre om du<u>rör på dig så ofta du kan</u>. Gör någon fysisk aktivitet som du klarar av och tycker om.

Prata med kontaktsjuksköterskan om du behöver råd eller stöd.

Behandlingen mot cancer kan vara skadlig för ett foster. Därför bör du vänta tills du är färdigbehandlad om du planerar att bli gravid eller att använda dina spermier i en graviditet.

Prata med läkaren innan du får behandling mot cancer. Läs mer i textenFertiliteten efter cancerbehandlingen.

Berätta för läkaren om du är gravid när du har cancer. Det går att bli opererad, men ibland är det bättre att vänta tills barnet är fött.

Prata med din läkare om du vill amma.

När behandlingen är klar kan du få komma på återbesök några gånger så att läkaren kan se hur du mår och om sjukdomen är på väg tillbaka. Det kallas uppföljning.

Det är olika hur många uppföljningar som behövs. Det beror på vilken behandling du har fått.

En del behöver inte komma på några uppföljningar.

Det är olika vilken behandling som går att få om cancern kommer tillbaka. Det beror på egenskaperna hos cancertumören och var den finns i kroppen. Exempel på behandlingar är operation eller strålbehandling.

Ibland går det inte att operera bort en cancertumör i tunntarmen. Då kan du inte bli av med den. Men det kan gå att sakta ner cancern och lindra symtomen.

Det finns läkemedel som stärker immunförsvaret mot NET. Det kan sakta ner cancercellerna så att de slutar att växa. Det kallas ibland immunterapi.

Du får också fortsätta med läkemedel som kan minska symtomen.

Läkemedlen kan göra att man kan leva ungefär som vanligt i många år.

Ibland kan cytostatika göra att adenocarcinom utvecklas långsammare. Strålbehandling kan lindra om du har besvär.

Hur livet påverkas av sjukdomen och behandlingen beror helt på hur du mår och vilken sorts behandling du har fått.

Tarmen kan fungera annorlunda efter operationen. Det kan göra att du behöver läkemedel som hjälper kroppen att ta upp näring.

Det är vanligt att känna sig mycket trött under behandlingen och även efteråt.

Använd orken till sådant som du tycker om och som känns viktigt för dig.

Vila när du behöver, men bara en kort stund varje gång. Annars kan du känna dig ännu tröttare.

Rör på dig så mycket du kan.

Här kan du läsa mer om trötthet vid sjukdom – fatigue.

Livet kan kännas jobbigt periodvis, men oftast blir det bättre. Ibland tar det tid. En del känner sig sårbara och oroliga länge efter att behandlingen är över.

Här kan du läsa mer om hjälp med tankar och känslor vid cancer.

Det finns många olika sätt att reagera på att få ett cancerbesked. Du kan behöva gott om tid att prata med din läkare och annan vårdpersonal om vad beskedet innebär.

Låt gärna en närstående följa med dig, om det är möjligt. Din närstående kan vara ett stöd och hjälpa till att minnas vad som sas vid vårdbesöket.

På många sjukhus finns särskilda kontaktsjuksköterskor som kan ge stöd och hjälpa till med olika praktiska saker.

Du kan även prata med sjukhusets kurator.

Det kan gå att ordna så att du får träffa någon som har fått samma behandling som du ska få. Fråga läkaren eller kontaktsjuksköterskan om de kan hjälpa till.

Du kan kontakta Cancerrådgivningen, Cancerfonden eller till exempel en patientförening. Här hittar du kontaktuppgifter och kan läsa mer om hur du kan få råd och stöd vid cancer

Många tycker det kännas lättare när behandlingen väl har börjat och de vet vad som ska hända.

Ett minderårigt barn har rätt att få information och stöd utifrån sitt eget behov om en närstående är sjuk.

Ofta är det bra att göra barn så delaktiga som möjligt, oavsett deras ålder. Det betyder inte att du måste berätta allt.

Läs mer om att prata med barn när en närstående är allvarligt sjuk

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård</u>.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u>. Du har också <u>möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning</u>.

Du har möjlighet att göra en vårdplan tillsammans med kontaktsjuksköterskan. Vårdplanen ska svara på frågor som är viktiga för dig. Det kan till exempel vara om din behandling, uppföljning, <u>rehabilitering</u> och vem du kan kontakta om du behöver.

Här kan du läsa mer om kontaktsjuksköterskan, och om vårdplanen.

Du kan få en <u>ny medicinsk bedömning</u> av en annan läkare, om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Det kan kännas svårt att vara närstående till någon som är allvarligt sjuk.

Här får du råd om hur du kan hantera situationen och vilken hjälp du kan få

Du kan också prata med kontaktsjuksköterskan om du är närstående och behöver stöd.

Vissa inflammatoriska tarmsjukdomar kan öka risken för adenocarcinom i tunntarmen. Crohns sjukdom är en sådan

inflammatorisk sjukdom.

Min vårdplan – ditt stöd för delaktighet och trygghet i cancervården Nationella vårdprogrammet för NET Senast uppdaterad: 2023-02-03 Redaktör: Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen Granskare: Roger Henriksson, läkare, professor i cancersjukdomar, Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet, Umeå Behandling vid cancer kan göra att du behöver anpassa maten och åtandet för att må bra. Cancer kan ibland vara svårt att upptäcka tidigt. Men det finns några symtom som det är bra att ha extra koll på, även om de kan bero på något annat ån cancer. Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer. På 1177.se får du råd om hålsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdårenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvärdsrådgivning dygnet runt.	Det är inte känt vad som kan orsaka NET. En del har en ärftlig genförändring som kan göra att de får NET. Här kan du läsa mer om att ha en <u>ärftligt ökad risk för cancer</u> .					
Senast uppdaterad: 2023-02-03 Redaktör: Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen Granskare: Roger Henriksson, läkare, professor i cancersjukdomar, Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet, Umeå Behandling vid cancer kan göra att du behöver anpassa maten och åtandet för att må bra. Cancer kan ibland vara svårt att upptäcka tidigt. Men det finns några symtom som det är bra att ha extra koll på, även om de kan bero på något annat än cancer. Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer. På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.	?					
2023-02-03 Redaktör: Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen Granskare: Roger Henriksson, läkare, professor i cancersjukdomar, Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet, Umeå Behandling vid cancer kan göra att du behöver anpassa maten och ätandet för att må bra. Cancer kan ibland vara svårt att upptäcka tidigt. Men det finns några symtom som det är bra att ha extra koll på, även om de kan bero på något annat än cancer. Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer. På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.	?					
Cancer kan ibland vara svårt att upptäcka tidigt. Men det finns några symtom som det är bra att ha extra koll på, även om de kan bero på något annat än cancer. Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer. På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.	202 Re Sus Gra	23-02-03 daktör: sanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen anskare:				
om de kan bero på något annat än cancer. Sjuksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer. På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.	Behandling vid cancer kan göra att du behöver anpassa maten och ätandet för att må bra.					
På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.						
läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.	Sju	ksköterskan Sanna Wärn berättar vilka råd hon och hennes kolleger brukar ge till närstående vid cancer.				
	läs	a din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.				

ı		
Behandling av personuppgifter		
Hantering av kakor		
Inställningar för kakor		
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>		